

ELS AMICS D'EUROPA

PUBLICACIÓ QUINZENAL

ÒRGAN DEL «COMITÉ D'AMICS DE L'UNITAT MORAL D'EUROPA»,
A BARCELONA I DELS SEUS ADHERITS I COL·LABORADORS

Nº 11173.

ELS AMICS D'EUROPA seran servits per abonament al periòdic VIDA OLOTINA a qui es dirigeixi a l'Administració, acompanyant l'import de la subscripció que és de 1'25 pessetes el trimestre.

ADRESSA DEL PERIÒDIC
Gerent de VIDA OLOTINA: «Lliga Regionalista», OLOT
ADRESSA DEL COMITÉ
Carrer de Balmes, 65, 1er. BARCELONA

N.º 2

SEGONA QUINZENA D'OCTUBRE

1917

LA REPÚBLICA NOVA

Moltes raons hi hauria a favor de la guerra; també n'hi hauria en contra. Cosa fàcil culpar la política de les nacions; cosa fàcil també disculpar-la.

Ahir el govern d'una nació podia ésser pacifista; podia, però, no preparar la nació per una guerra possible? Avui el govern d'una nació bel·ligerant pot desitjar la pau; podria, però, desitjar una pau que no donés el màxim de garanties a favor de sa nació?

No fóra la lluita que caldria esvair; no manca a Europa la immobilitat d'una pau adormidora; manca la regulació de la lluita, manca un dret de guerra. No uns pactes isolats, inútils com a reguladors, servint només per mostrar que es té consciència que caldria una regulació: manquen uns «drets de les nacions» parells dels «drets de l'home». Cal partir de la emulació entre les nacions, amb prou «llibertat» cada una per a que la emulació no es basi en l'opressió, per a que la nació vencedora ho fos per ascensió, no per depressió agena.

Però veu's-aquí una qüestió que es suscita: el progrés d'unes nacions s'esdevé sempre amb el sacrifici d'altres nacions? O bé la depressió d'unes porta, poc o molt, la depressió a totes?

Admetre que el progrés d'unes nacions s'esdevé sempre amb el sacrifici d'altres nacions duria a la concepció d'un dret basat en la voluntat. En un sufragi universal pur, les minories foren sacrificades a la majoria; en la monarquia pura, la voluntat afavoridora sacrifica la majoria o la minoria no afavorida.

No es podria, en canvi, tal vegada admetre que la depressió d'unes nacions porta la depressió, poc o molt, a totes, sense admetre com a base del dret la intel·ligència, la competència, l'art.

Caldria per això darrer a Europa una renovació profunda. Però ja s'ha dit moltes vegades que aquesta guerra, més que no una guerra, haurà estat per Europa una revolució.

J. M. CAPDEVILA

LA SOCIETAT DE LES NACIONS

Lloable intent. el de la constitució a França, d'una *Lliga per a una Societat de les Nacions basada en una constitució internacional*. Veu-s-aquí els seus orígens:

«No podent-se realitzar en el pròxim Congrés de la Pau aquelles mides capaces d'assegurar una pau duradora si les qüestions nombroses, complexes, i delicades que desvetlla aquella realització no han estat estudiades, i si els delegats a aquest Congrés no s'hi presenten amb proposicions precises, un cert nombre d'homes s'han aplegat de ençà del setembre de 1916, obeint les convocatòries que els foren adreçades per M. H. Lepert, per emprendre's el estudi dels principals problemes a resoldre.

»Després de nombroses reunions en les quals foren exposades les grans línies d'un projecte d'organització internacional de M. Lepert i d'un projecte de N. Paul Otlet, secretari general de la Unió de les Associacions Internacionals a Brusel·les, tots s'han trobat d'acord en considerar que no és tansols una pau duradora que caldria, sinó una pau absolutament definitiva, i que el veritable mitjà d'impedir el retorn de les guerres es trobava en la constitució d'una Federació dels pobles o d'una Societat de les nacions, dotada de tots els orgues necessaris per a formular el dret dels pobles, resoldre els conflictes entre Estats, i assegurar la observància dels convenis, lleis i decisions de justícia internacionals de tot ordre.» (1)

En els estatuts de «La Lliga» s'exposen clarament sa finalitat i els seus principis. «Les Nacions, diuen, no tindran la facultat de no conèixer altra llei que llur voler, com tampoc la de fer-se justícia elles mateixes.» «Un ordre cal que substitueixi l'anarquia; una carta mundial cal que s'instauri.» «Avui dia tota nació civilitzada té sa Constitució escrita, solemnement promulgada i jurada. Res de ço que ha creada la seguretat interior no existeix quant a la seguretat exterior. Les institucions internacionals són quasi inexistentes.»

»El Congrés de les potències, després de la guerra, si no's vol limitar a coses fragmentàries i provisòries, deurà, doncs, obrar com unes veritables Constituents l'obra de les quals sigui la carta donada a la Societat de les Nacions.

»La carta deu definir els drets dels homes, de les Nacionalitats i dels Estats, deu declarar crim de lesa-humanitat la provocació a tota guerra, l'opressió de qualsevol poble, l'apropiació violenta de qualsevol territori. També deu organitzar els poders internacionals legislatius, judicials, executius, i crear la força armada col·lectiva assegurant al Dret els mitjans constrenyidors i de protecció necessaris.»

Es amb veritable joia que *Els Amics d'Europa* registren la constitució de aital Lliga i l'aparició del periòdic «La Société des Nations», orgue de la mateixa.

(1) Del periòdic quinzenal «La Société des Nations»

LA CRIDA DE BENET XV EN FAVOR DE LA PAU

ALS CAPS DELS POBLES BEL·LIGERANTS

(Acabament)

LES RESTITUCIONS TERRITORIALS.—Però aquests acords pacífics, amb els aventatges immensos que s'en dedueixen, no són possibles sense la restitució recíproca dels territoris actualment ocupats. Per consegüent, per part d'Alemanya, l'evacuació total de Bèlgica, amb garantia de sa plena independència política, militar i econòmica davant de qualsevulla altra potència. Evacuació igualment, del territori francès. Idèntica restitució de les colònies alemanyes per part de les altres potències bel·ligerants

Pel que toca a les qüestions territorials, com, per exemple, les que són objecte de discussió entre Itàlia i Àustria, entre Alemanya i França, dóna lloc a esperar que en consideració dels aventatges immensos d'una pau duradora amb el desarmament indicat, els litigants no tindran inconvenient en sotsmetre-les a examen amb disposicions conciliadores en la mesura del que sigui just i possible, com Nos ho hem dit altres vegades, tenint en compte les aspiracions dels pobles i coordinant en ocasions els interessos particulars amb el bé general de la gran societat humana.

El mateix esperit d'equitat i de justícia haurà de dirigir l'examen de les altes qüestions territorials i polítiques, especialment les relatives a l'Armènia, als Estats Balkànics i els territoris que formen part de l'antic regne de Polònia,

al qual, de manera particular, ses nobles tradicions històriques i sos sofriments durant la guerra actual han de conciliar en justícia les simpaties de totes les nacions.

ADJURACIÓ PATERNAL.—Aquestes són les principals bases sobre les quals Nos creiem que ha d'apoiar-se la futura reorganització dels pobles, perquè elles basten a fer impossible la repetició de conflictes com l'actual, i per a preparar la solució de la qüestió econòmica tan important per a l'esdevenidor i pel benestar de tots els Estats bel·ligerants.

Per això al presentar-vos-les a vosaltres, que dirigiu en aquesta hora tràgica els destins de les nacions bel·ligerants, Nos ens sentim animats de la dolça esperança de veure-les acceptades i de veure també acabada com més aviat millor la terrible lluita que cada dia se'ns representa més com una matança inútil.

Tothom, per altra part, reconeix que, tant d'un costat com de l'altre és salvat l'honor de les armes

Atengueu, doncs, les nostres súpliques; acolliu l'invitació paternal que us dirigim en nom del Redemptor diví, Príncep de pau; reflexioneu en vostres gravíssimes responsabilitats davant de Deu i davant dels homes, pensant que de les vostres resolucions depenen el repós i l'alegria d'innombrables famílies, la vida de milers de joves, en una paraula, la felicitat dels pobles als quals teniu el deure absolut de procurar aquest benefici.

Que el Senyor us inspire decisions

acordades amb sa santíssima voluntat. Faci el Cel que, mereixent els aplaudiments dels vostres contemporanis, us assegureu també en les generacions futures el formós nom de pacificadors.

Quant a Nos, estretament unit en l'oració i en la penitència a totes les ànimes fidels que sospiren per la pau, implorem per vosaltres de l'Esperit Sant la llum i el bon consell.

BENET PAPA XV

Vaticà, 1 d'agost de 1917.

DE LA RESPOSTA DE WILSON

Al donar-se a la publicitat la resposta del president Wilson al Papa, els governs de la «Entente» cregueren del cas no deixar publicar el text íntegrament. Les llacunes que el missatge de Wilson oferia després d'aital mutilació, no s'han pogut omplir encara. De totes maneres algun paràgraf del mateix cal tenir present, com els següents:

«Els nortamericans consideren que la pau futura ha de basar-se sobre el dret dels pobles petits i grans, els quals han de disfrutar igualment de llibertat, d'absoluta seguretat, no podent ningú posar en dubte el dret que tenen a governar-se a sí mateixos. Cal també que a aquests pobles els sigui reconegut el dret de realitzar acords econòmics comuns. Ningú pensa negar aital dret al poble alemany». «Vetaquí la base primordial de tot projecte de pau, la qual ha de tenir per fonaments la fè profunda i ardent de tots els pobles interessats.»

»Amb tota la nostra energia ens hem oposat al desmembrament dels imperis i a la creació de Lligues econòmiques

egoistes, o amb exclusió de determinats pobles; pero hem refusat també, i d'una fàisó igualment categòrica, tota base de pau inconscient, car la pau duradera i forta que desigem ha de fundar-se, com ja s'ha dit, en la justícia, en la llealtat i en el respecte de tots als drets de l'humanitat.»

»Transigir avui amb el govern alemany mitjansant la pau, faria necessària la creació d'una combinació de nacions permanent i hostil contra el poble alemany, i obligaria a abandonar a Rússia a una mena de contrarevolució que no es faria esperar.»

PER LA PAU

Tota vida humana té una valor, però tots els homes no s'assemblen pas. No és pas un gran consol saber que si no saltres hem perdut mil homes l'enemic n'ha perdut deu mil. Ningú no pot saber si entre aquests deu mil se n'hi trobava un qui hauria pogut ésser la glòria del seu país, el benefactor de la humanitat per a totes les edats futures; algú qui hauria pogut ésser un Shakespeare o Newton, un Kant o un Goethe, un Molière o un Pasteur, un Copèrnic, un Rubens, un Tolstoi. S'han trobat entre aquests centenars de mils, joves anglesos, alemanys, francesos, polonesos, russos, morts en els llurs vints anys. ¿Quina significació pot tenir la rectificació d'una frontera, l'anexió d'una província comparades amb la pèrdua d'una vida humana d'importància? El profit no és més que temporal; la pèrdua és irreparable. El beneficiat no és més que un Estat solitari, la perjudicada és la humanitat entera.

GEORGES BRANDES

Imprinta Aubert=Olot